

KINH Ắ•Iá»€M LÃ€NH Tá»•I THÆ-á»øNG

Ắ•Á»ng gÁ»p cá»§a ThẮ-ch Minh ChẮc
08/08/2017

KINH ỈÁM LÀNH ĐƢI TH-ÂNG

* Thích Minh Châu

Ắ

Bài kinh " ỈÁm lành tÑi th°ãng" nói
vÁ n¿p sÑng híc pháp và hành pháp cạ ng°Ýi Ph-t
tí, mÙt n¿p sÑng thi¿t thĩc, có cân nh-c chín lĩa
giữa thiÇn và b¶t thiÇn: mÙt n¿p sÑng cung kính khiêm
tÑn, bi¿t làm tròn các bỐn ph-n; mÙt n¿p sÑng không
phóng d-t, bi¿t ỉÁu phác thân tâ, h°Ủng ¿n ThiÁn
Ễnh và trí tuÇ. Bài kinh này (kinh sÑ IV, Ph©m Nhĩ,
Kinh T-p) do əc Ph-t thuy¿t gi£ng cho mÙt vỄ này ¿n
hĩ Ngàì vÁ ý ngh)a cạ ỉÁm lành. Sau ây là câu
hĩ cạ vỄ Thiên nhân:
"NhiÁu thiên nhân và ng°ÝiẮ

Suy ngh) ¿n ỉÁm lành

Mong °Ủc và chÝ ãi

Xin Ngàì hãy nói lên

VÁ ỉÁm lành tÑi th°ãng".

Nh° v-y, ỉÁm lành là niÁm mong °Ủc và chÝ
ãi cạ t¶t c£ míi ng°Ýi. C£ ch° Thiên và loài
Ng°Ýi Áu mong °Ủc và chÝ ãi ỉÁm lành, úng
nh° Ýi vỄ Thiên nhân ã nói. Nh°ng ỉÁm lành ¶y là
gì? ó là mÙt n¿p sÑng an toàn và an lành, áp ếng
lòng tha thi¿t cạ míi ng°Ýi. Qu£ v-y, t¶t c£ míi
ng°Ýi chúng ta Áu mong °Ủc và chÝ ãi mÙt n¿p
sÑng an toàn. Nh°ng n¿p sÑng an toàn s½ không tĩ d°ng
¿n vỦi chúng ta n¿u không °ãc nuôi d°áng và xây
đĩng tÑt c£ míi ng°Ýi chúng ta. Và ó là lý do vì
sao əc Ph-t gi£ng d;ý kinh ỉÁm lành cạ ng°Ýi
Ph-t tí, mà chúng tôi s½ l§n l°ãt trình bày sau.

Tr°Ủc h¿t ỉÁm lành thé nh¶t là:

"Không thân c-n k» ngu

Nh»ng g§n gii b-c trí

£nh IÁ ng»Ýi áng IÁ

Là iÁm lành tÑi th»ãng".

iÁm lành tÑi th»ãng §u tiên mà ng»Ýi Ph-t tí c§n nuôi d»áng là thái Ù chln lña gĩa k» ngu và b-c trí. Á giao thiÇp, thân c-n, ng»Ýi ngu thÝi xa lánh, b-c trí thÝi g§n gii. ây là thái Ù hçt séc c n b£n nh±m xác. £nh ng»Ýi nào nên theo, cing nh» pháp nào nên theo, pháp nào c§n tẽ bĩ. Ng»Ýi trí tiêu biÁu cho tiçng nói cça Chánh pháp, thiÇn hinh, jo éc, do ó là ng»Ýi nên theo, nên g§n gii, thân c-n. K» ngu tiêu biÁu là tà pháp, ác hinh, phi jo éc, do ó c§n xa lánh, không nên g§n gii. ây là iÁm lành thê nhçt mß. Ýng cho nçp sÑng thiÇn, nçp sÑng bĩ ác làm lành cça ng»Ýi Ph-t tí.

"Híc nhiÁu nghÁ nghiÇp gii

Khéo huçn luyÇn híc t-p

Nói nhing Ýi khéo nói

Là iÁm lành tÑi th»ãng".

MÙt iÁm lành khác mà ng»Ýi Ph-t tí c§n nuôi d»áng ¥y là vÁ ph»ing diÇn híc t-p và rèn luyÇn cho th-t gii. Á xây dñng cuÙc sÑng hinh phúc, ng»Ýi Ph-t tí c§n ph£i nç lñc híc t-p th-t nhiÁu cing nh» c§n ph£i nçm vñng tay nghÁ cça mình và không ngeng híc hli thêm nhiÁu kinh nghiÇm trong cuÙc sÑng. Híc tÑt làm tÑt rÓi, ng»Ýi Ph-t tí cing c§n nói Ýi tÑt 1p nĩa. ó là iÁm lành tÑi th»ãng thê hai v-y.

iÁm lành tiçp theo ây là:

"Hiếu d'áng m' và cha

Nuôi d'áng vĩa và con

Làm nghÁ không r'c r'Ni

Là iÁm lành t'Ni th'áng".

ây là iÁm lành nói vÁ trách nhiÇm và b'On ph-n c'ạ m'Ut ng'Yi Ph-t tí s'Nng t'ji gia ình, có trách nhiÇm ch m lo Ýi s'Nng cho vĩa con và b'On ph-n Ñi v'Ui cha m' khi cha m' tu'Oi già. Là ng'Yi Ph-t tí thì trách nhiÇm và b'On ph-n Ñi v'Ui cha m', vĩa con là h'ít s'éc quan tr'ng. Gia ình có h'inh phúc hay không s'½ tùy thu'Úc vào m'xi thành viên trong gia ình có làm t'Nt trách nhiÇm và b'On ph-n c'ạ mình Ñi v'Ui gia ình hay không. D) nhiên, trách nhiÇm và b'On ph-n s'½ tùy thu'Úc vào v'É trí và vai trò c'ạ t'ng thành viên trong gia ình mà có s'ñ sai khác. P'ây vì nh'xn m'jnh 'n vai trò ch'c qu'En c'ạ ng'Yi Ph-t tí ß trong gia ình nên trách nhiÇm và b'On ph-n c'ạ v'É 'y là ch m sóc nuôi d'áng vĩa con và ph'ng d'áng cha m'. B'íi có trách nhiÇm ch m lo Ýi s'Nng cho cha m' vĩa con nên ng'Yi 'y c'sn có công n vi'Çc làm 'N 'Enh. Ng'Yi 'y c'sn làm vi'Çc v'Ui nghÁ nghi'Çp h'áp ph'áp, úng ph'áp. V'É 'y không nên vì b'ýt cé lý do gì mà làm các nghÁ nghi'Çp không h'áp ph'áp khi'n gây b'ýt an cho gia ình và làm r'Ni lo'jn x' h'Ui. Trong trách nhiÇm nuôi d'áng vĩa con thì ng'Yi Ph-t tí không nh'ng ph'Éi ch m lo 'y 'c các t'Çn nghi v-t ch'ýt cho vĩa con, mà còn ph'Éi chú ý 'n Ýi s'Nng tinh th'sn c'ạ vĩa con n'ia. Ng'Yi Ph-t tí c'sn dành thì gi'Y 'Á ch m lo vi'Çc giáo d'ác con cái, h'Úng d'«n tr'ß thành nh'ng 'éa con ngoan, nh'ng h'íc trò gi'li. Ng'Yi 'y c'sn vui v», hòa thu-n v'Ui vĩa mình trong m'íi công vi'Çc và -c bi'Çt, c'sn 'ng nghe và tham kh'lo ý ki'En c'ạ cha m' trong nhi'Áu tr'Ýng h'áp. ó là d'xu hi'Çu c'ạ iÁm lành t'Ni th'áng dành cho nh'ng ai khéo c'ó xí t'Nt trong các trách nhiÇm và b'On ph-n Ñi v'Ui gia ình.

M'Ut iÁm lành khác:

"B'N' thí, hành úng ph'áp

S n sóc các bà con

Làm nghi'Çp không l'xi l'sm'Á

Là iÁm lành tÑi th°ãng".

Ngoài các quan hÇ có tính cách gia ình ra, ng°Ýi Ph-t tí cing cŞn có những quan hÇ khác nh° quan hÇ vÙi bà con thân hìu, quan hÇ vÙi mĩi ng°Ýi ß trong xã hÙi. B° ấy, mùt iÁm lành khác chÝ ãi ng°Ýi Ph-t tí ó là viÇc bÑ thí úng pháp và s n sóc các bà con thân thuÙc khi những ng°Ýi này cŞn ÷n sĩ giúp á cçạ mình. Trong tr°Ýng hãp này, ng°Ýi

Ph-t tí cŞn có thái ù hoan h÷ và thiÇp vì ãy là những quan hÇ khá t÷ nhË. ViÇc bÑ thí không những cŞn úng pháp, úng Ñi t°ãng, mà cing cŞn úng lúc, úng thÝi và cŞn °ãc làm vÙi mùt tâm t° hoan h÷, trãn trĩng. T°ing tñ, viÇc s n sóc, giúp á các bà con cing cŞn °ãc ti÷n hành vÙi các tinh thŞn trên thì mùi có k÷t qu£ tÑt ðp, lãi mình, lãi ng°Ýi. Mĩi viÇc làm cçạ ng°Ýi Ph-t tí cŞn phËi °ãc làm mùt cách úng pháp, không lxi lŞm thì k÷t qu£ mùi tÑt ðp. ó là dËu hiÇu cçạ iÁm lành tÑi th°ãng v-y.

MÙt iÁm lành khác nĩa:

"ChËm dèt, tẽ bĩ ác

Ch÷ ngñ ãm mê r°ãu

Trong pháp, không phóng d-t

Là iÁm lành tÑi th°ãng".

ãy là iÁm lành nói vÁ sĩ tu t-p cá nhân, không phóng d-t trong cuÙc sÑng, tẽ bĩ iÁu ác và ch÷ ngñ sĩ ãm mê cÝ bçc, r°ãu chè. Có thã nói ãy là các ãc tánh h÷t séc c n bÇn nh±m xây ðĩng nhân cách tÑt ðp cho ng°Ýi Ph-t tí, bßi vì ng°Ýi Ph-t tí là ng°Ýi luôn luôn g°ing m«u trong nçp sÑng không phóng d-t, nçp sÑng tẽ bĩ iÁu ác, làm các iÁu lành và nçp sÑng không chÿ theo r°ãu chè, cÝ bçc. Không phóng d-t tẽc là không ã cho thân, kh©u, ý tñ do hoÿt ùng theo sß thích cçạ mình, mà ng°ãc lç, cŞn phËi th°Ýng xuyên theo ðõi và kiÁm soát thân, kh©u, ý, không ã chúng rçì vào các hành vi ác, bËt thiÇn. ChËm dèt hay tẽ bĩ ác có ngh)a là xa lia các hành ùng ác, bËt thiÇn nh° sát sanh, lËy cçạ không cho, tà hình trong các ðãc, nói láo, nói hai l°ái, nói lÝi ùc ác, nói lÝi phù phiçm, tham ðãc, sân h-n, tà

kiến. Đây là nếp sống thông minh, sáng suốt của người Phật tử nhằm xây dựng hình phúc cho cá nhân, gia đình và xã hội. Chế độ ăn uống lành mạnh là nếp sống thông minh, sáng suốt của người Phật tử. Bởi vì chế độ ăn uống lành mạnh làm cho con người mạnh mẽ, bền bỉ, tinh thần sáng suốt, thiêu tận sạch trong mọi hành động, đem lại sự nhiều hậu quả tai hại. Do đó, người Phật tử nên quy định không uống rượu hay các chất say sưa là rượu, thuốc lá, thuốc phiện, thuốc tẩu, sáng suốt, có thể nhìn rõ mọi sự biến chuyển của đời sống, chủ tâm không phải biến chuyển của đời sống quý quàng, bệnh hoạn. Vì cuộc sống vĩnh viễn quay cuồng rồi, cần phải tiến bộ sáng suốt hơn, chủ tâm không nên góp phần làm cho thêm quay cuồng nữa!

Tiếp theo là iếm lành nói về thái độ nghe pháp, thái độ cung kính khiêm tốn và thái độ cung kính khiêm tốn và thái độ biết ơn, biết ơn của người Phật tử:

"Kính lễ và hy vọng mình

Biết ơn và biết ơn

ứng thuận nghe Chánh pháp

Là iếm lành tâm thanh".

Là người Phật tử thì việc học pháp, nghe pháp hết sức cần thiết. Ăn uống đúng cách cho cá nhân và đóng góp tích cực nói trí tuệ cho con người và cuộc đời. Bởi trí tuệ là sự nghiệp lớn, giải thoát con người và cuộc đời khỏi mọi sai lầm, tội lỗi do lòng dâm, lòng sân và lòng si gây nên. Vì việc học pháp nhằm pháp tri kiến trí tuệ nên rất quan trọng. Nếu người Phật tử có nghe pháp và hành pháp thì trí tuệ mới phát sinh. Thiêu học không nghe pháp, giống như người trong đêm tối rất khó nhìn thấy đường, nhìn thấy của mình. Người Phật tử cao trí tuệ, xem trí tuệ là nguồn ánh sáng để giải thoát của người Phật tử, giống như người luôn soi sáng để giải thoát của các con tàu v-y. Ngoài việc học pháp, pháp tri kiến trí tuệ, người Phật tử cần nuôi dưỡng thêm các đức tính như lòng cung kính khiêm tốn, thái độ biết ơn, biết ơn. Đây là các đức tính cần biết của người Phật tử, bởi sự khiêm cung luôn là sức mạnh chinh phục mọi kẻ thù, ngã ngũ của con người, thái độ biết ơn là lòng thực dụng cao quý; và mọi cảm xúc của tham dâm. Cuộc sống hàng ngày và những tình huống biến đổi hình thức học tập và những tình huống, nếp sống không nhàn nhã nên tránh xa lòng dâm (nghĩa) là việc xấu, sự nguy hiểm, sự xấu xa của các đức thì con người khó lòng thoát khỏi sự chi phối của lòng dâm. Vì các đức vui ít, khổ nhiều, nỗi

nhíÁu, sñ nguy hị càng nhiÁu. Do ó thái Ù sñNg
biэт ç cçạ ng°Ýi Ph-t tí Ñi vÙi các nhu cçşu
cuÙc sñNg chính là mii tên phá vá mii ràng buÙc cám
dx cçạ tham dác ang nô IÇ hóa con ng°Ýi v-y.

Các éc tính khác nh° nh«n nhác, nói IÝi
hòa nhã, yэт kiçn các Sa môn, và bàn lu-n chánh pháp
cìng là iÁm lành cçşn °ác nuôi d°áng cçạ ng°Ýi
Ph-t tí:

"Nh«n nhác IÝi hòa nhã

Yэт kiçn các Sa môn

úng thÝi, bàn lu-n pháp

Là iÁm lành tñi th°āng".

Các éc tính này tĩ cho thÿy ng°Ýi Ph-t
tĩ là ng°Ýi có hành trì pháp và tôn trĩng pháp. Bñi
có hành trì pháp, tôn trĩng pháp, ng°Ýi Ph-t tí mÙi
có các éc tính nói trên. Thái Ù nh«n nhác là thái
Ù cçạ ng°Ýi Ph-t tí biэт kham nh«n mii phiÁn
toái cçạ cuÙc Ýi không Á cho cuÙc Ýi lung lịç
bñi sñ khen chê, tñt xÿu. VÙi sñ nh«n nhác úng
pháp, ng°Ýi Ph-t tí nhìn cuÙc Ýi mùt cách an nhiên
tñ tị, không vui khi °ác khen, không buỐn khi bË chê.
VË ÿy ón nh-n mii viÇc vÙi lòng thanh thËn, thËn
nhiên. Ng°Ýi Ph-t tí cìng là ng°Ýi khéo nói vÙi IÝi
tê tñn, hòa nhã vì "LÝi nói không mÿt tiÁn mua".
V-y vì sao không tìm IÝi tao nhã Á nói vÙi nhau? MÙt
IÝi nói tao nhã, lËch sñ không nhĩng Á gây cËm tình
vÙi ng°Ýi khác mà còn khiçn cho nhân cách ng°Ýi nói
°ác nâng cao. "Yэт kiçn các Sa môn và bàn lu-n
chánh pháp": Vì các Sa-môn là nhĩng vË sñNg tùy
thu-n pháp và hành trì pháp. Do v-y, yэт kiçn Sa-môn,
bàn lu-n chánh pháp vÙi các Sa-môn, là iÁm lành tñi
th°āng cçạ ng°Ýi Ph-t tí có híc pháp và hành pháp
v-y.

iÁm lành tiçp theo là:

"Kh̄c kh̄ và Phịm hịnh

Thÿy °ác lý Thánh ç

Giác ngŭ quŕ Niçt-bà

Là iÁm lành tÑi th°ãng".

Đã là iÁm lành òi hĩ nhiÁu thĩc hành, thĩc sâu cça ng°Ýi Ph-t tí trong giáo pháp giŕi thoát cça éc Ph-t. Các viçc nh° sÑng Phĩm hĩnh kham khŌ, thỹ lý Thánh ç, giác ngŭ quŕ Niçt-bà là nhĩng viçc khó làm, nh°ng ó cĩng là các mĩc tiêu cşn h°Űng çn cça ng°Ýi Ph-t tí, Phĩm hĩnh là nçp sÑng chuyên sâu vào viçc thĩc hành Giŭi Đŕnh Tuç, là nçp sÑng thanh tŕnh vÁ giŭi éc, tẽ bĩ hay xa lià các dũc, các ác pháp, bñt thiçn pháp Á i vào ThiÁn chŕng; còn sñ phát triÁn trí tuç giŕi thoát nh±m oĩn trẽ các phiÁn nã, l-u ho-c, chỹm dŕt sinh tí khŌ au. Thỹ lý Thánh ç tŕc là thỹ rõ vÁ bÑn chĩn lý: khŌ, khŌ oĩn diçt, và con °Ýng °a çn khŌ diçt. Thỹ r±ng sanh, già, bçnh, chçt là khŌ; sñ có m-t cça thân ngĩ uçn là khŌ, thỹ rõ ái là nguyên nhĩn °a çn sñ khŌ au t-p khĩi, thỹ rõ ái diçt là khŌ diçt, thỹ rõ Bát Chánh Đjç là con °Ýng °a çn oĩn diçt khŌ au. Giác ngŭ quŕ Niçt-bà tŕc là giác ngŭ quŕ vŕ tÑi th°ãng BŌ- Á cça ch° Ph-t. Rõ ràng ng°Ýi Ph-t tí sÑng tĩ gia khó hoàn thành trĩn v'ĩn Ýi sÑng Phĩm hĩnh vŭi các sß hành, sß chŕng nói trên. Tuy nhiĩn, ãy là các mĩc tiêu mà ng°Ýi Ph-t tí cşn nhĩm çn, nhñt là viçc giĩ gìn các giŭi éc (ngĩ giŭi, th-p thiçn giŭi), và hành ThiÁn là hçt sŕc cşn thiçt cho cuŭc sÑng h±ng ngày cça ng°Ýi Ph-t tí.

Mŭt iÁm lành khác nĩa chŕng tĩ nçp sÑng có hành trì ThiÁn ŕnh cça ng°Ýi Ph-t tí:

"Khi xúc chĩm viçc Ýi

Tâm không Űng, không sşu

Không uç nhiÁm, an Ōn

Là iÁm lành tÑi th°ãng."

ThiÁn là nçp sÑng iÁu hòa thân tâm dĩa trên pháp môn Anàpànasati (quán hiçm hĩ thß) cça éc Ph-t. ThiÁn b't şu b±ng viçc xa lià các dũc, các ác pháp, bñt thiçn Á t-p trung n ng lĩc vào viçc theo dŕi và giác tŕnh vÁ các Ñi t°ãng. Có hai Ñi t°ãng chính Á bĩt trong ThiÁn là niçm hĩ thß ra

vào và giác quán 16 Á tài vÁ thân thÍ, tâm và pháp.
 CNt y¿u cça ThiÁn d«n ¿n sñ an tËnh cça thân
 tâm, khi thân tâm ã tËnh thì hành gi£ s½ t-p trung
 niÇm vào 16 Á tài ThiÁn quán Á ti¿p tác nuôi
 d°áng niÇm và Á phát tríÁn trí tuÇ vÁ sñ sanh
 diÇt cça các pháp; nh±m c̄t ét tâm tham ái - ch¿p
 thç. D) nhiên, ThiÁn là pháp môn ¿n gi£n nh°ng không
 dÁ làm, bßi ThiÁn òi hñi sñ n× lñc kiên trì
 th°Ýng xuyên cça ng°Ýi thñc hành. Ng°Ýi Ph-t tí
 chúng ta nên xem ThiÁn là pháp môn c n bËn cho sñ tu t-p
 cça mình. Đ·c biÇt là c§n phËi áp dāng ThiÁn vào
 Ýi sñNg h±ng ngày nh° là mÙt sinh hojt th°Ýng nh-t.
 Ban §u tuy khó kh n nh°ng hāy t-p, t-p nhiÁu l§n rÓi
 mñi khó kh n s½ qua i, cho ¿n lúc chúng ta nh-n ra
 ThiÁn là sinh hojt không thÁ thi¿u trong Ýi sñNg hàng
 ngày cça chúng ta. NhÝ có ThiÁn, khi xúc chjm vÙi mñi
 viÇc ß Ýi, tâm t° ng°Ýi Ph-t tí s½ không bË
 khuÿy Ùng, không s§u muÙn, không bË u¿ nhiÁm và
 hoàn toàn °ác an Õn. ó là iÁm lành tñi th°āng
 cça sñ thñc hành ThiÁn Ënh mà ng°Ýi Ph-t tí ¿t
 °ác trong giáo lý của éc Ph-t.

iÁm lành sau cùng, tóm t̄t toàn bÙ các iÁm
 lành nh° ã trình bày:

"Làm sñ viÇc nh° v-y

Không chx nào th¿t bji

Kh̄p nji °ác an toàn

Là iÁm lành tñi th°āng".

Tóm lji, KinhÁ " iÁm
 lành tñi th°āng"Á trên
 ây °ác trình bày nh° là n¿p sñNg thiÇn, n¿p sñNg
 bí ác làm lành cça ng°Ýi Ph-t tí. ây là iÁu
 mong mñi cça chúng tôi khi trình bày vÙi quý vË bài
 kinh này. Mong r±ng quý vË Ph-t tí chúng ta hāy yên tâm
 tin t°ßng nhiÁu hjn vÁ n¿p sñNg thiÇn, n¿p sñNg bí
 ác làm lành cça mình. Bßi vì, khi chúng ta làm lành thì
 không nhñng tñ thân chúng ta °ác hñh phúc an ljc mà
 ngay c£ ng°Ýi khác cing °ác hñh phú an ljc nhÝ
 nhñng £nh h°ßng bßi n¿p sñNg làm lành cça chúng ta.
 MÙt ng°Ýi sñNg làm lành, mùt gia ình °ác hñh
 phúc an ljc. MÙt gia ình sñNg làm lành, mùt khu phñ
 °ác thêm bình yên, loji bí các tÇ njn xā hÙi. MÙt
 thành phñ trông chÝ các khu phñ bình yên. Nh°ng t¿t c£
 s½ tùy thuÙc vào n¿p sñNg làm lành cça mxì ng°Ýi
 chúng ta.

Chúng ta làm lành Ông thÝi khuyên ng°Ýi khác cing làm lành. Có làm thÝi có k¿t qu£. N¿p sÑng làm lành cạ ng°Ýi Ph-t tí chúng ta °ác ví nh° bông hoa t°ji 1p, vèa có s̄c l¿i vèa có h°ing, hân hoan, thích thú nh° éc Ph-t tềng djy:

"Nh° bông hoa t°ji 1p

Có s̄c l¿i thêm h°ing

Cing v-y lÝi khéo nói

Có làm có k¿t qu£". (Kinh Pháp cú)

Bông hoa t°ji 1p dĩ báo mÙt h°ing s̄c tinh khi¿t Ñi vÙi ng°Ýi trÓng hoa c§n m«n. Cing v-y, iÁm lành tÑi th°ãng cạ Ph-t tí dĩ báo mÙt n¿p sÑng h¿nh phúc an l¿c Ñi vÙi ng°Ýi Ph-t tí chuyên tâm h¿c pháp và hành pháp. Mli kh£ n ng Áu n±m sụn trong bàn tay cạ chúng ta, trông chÝ sñ quy¿t tâm, n× lĩc thĩc hành cạ mxi ng°Ýi chúng ta. ã qua rÓi các thÝi i tìm lÝi gi£i áp cho câu hỏi h¿nh phúc là gì và ỉo éc là gì? Ngày nay, không nghi ngÝ gì nữa, chúng ta ã hiÁu rõ h¿nh phúc không thÁ trông chÝ ng°Ýi khác và ỉo éc không chÉ là sñ cÕ vi, Á cao các giá trÉ nhân b£n trên sách báo, ho-c trong các bài diÁn v n mang tính chuyên Á. CuÙc sÑng hiÇn ỉi không c§n thêm l°ãng tri théc vÁ h¿nh phúc và ỉo éc. CuÙc sÑng hiÇn ỉi trông ãi nhiÁu những biÁu hiÇn cạ ỉo éc và h¿nh phúc n¿i mxi con ng°Ýi, mxi gia ình, mxi xã hÙi.